

Servicedocument onderwijs aan NT2-ers in het mbo

Van: Kennispunt MBO Taal en Rekenen.

Datum: juli 2021

Contact: Jetske Woudstra

Servicedocument onderwijs aan NT2-ers in het mbo

Een goede taalvaardigheid is van essentieel belang voor het volgen van onderwijs. We zien momenteel dat met name mensen die pas kort in Nederland zijn (instromers vanuit isk en inburgeringstrajecten) opleidingen gaan volgen op een lager niveau dan ze feitelijk aankunnen. Daarbij zien we ook dat deze studenten alleen succesvol zijn als ze tijdens de opleiding extra worden geholpen met de taal. Hierbij gaat het dan niet alleen om het halen van de (generieke) taalexamens, maar ook om de benodigde taalvaardigheid om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en de BPV. De rechtstreekse instroom van studenten met een NT2-achtergrond in het mbo neemt op alle niveaus toe. Meer isk-ers in entree (waar Nederlands niet meetelt voor diplomering) betekent daarnaast meer doorstroom van deze doelgroep naar de hogere niveaus. Hierdoor krijgen steeds meer mbo-scholen, teams en individuele docenten te maken met studenten met een NT2-achtergrond. Bij hen ligt de vraag: hoe kunnen deze studenten het best worden ondersteund? Op dit moment is er al een aantal landelijke maatregelen waar scholen gebruik van kunnen maken in de ondersteuning van NT2-ers. Ook zien we scholen eigen beleid maken voor deze doelgroep.

Landelijk beleid

Op dit moment is er beperkt landelijk beleid om de doelgroep studenten met een NT2 achtergrond te ondersteunen. Maatregelen die er zijn (en nog komen), richten zich op de haalbaarheid van de examens Nederlands en om het creëren van extra tijd om aan de taal te werken.

Examens Nederlands

Voor mensen met een NT2 achtergrond is het behalen van een examen op basis van de referentieniveaus Nederlands lastig.

Handreiking instellingsexamens

[Handreiking instellingsexamens Nederlandse taal voor anderstaligen - Taal en Rekenen MBO](#) is ontwikkeld door CvTE en bevat:

- Suggesties om in het instellingsexamen Nederlandse taal 2F en 3F rekening te houden met studenten met een andere moedertaal, en
- Aandachtspunten voor het instellingsdeel van het examen Nederlandse taal waarmee u bij deze groep studenten vast wil stellen of het beoogde taalniveau wordt beheerst.

Extra tijd voor centrale examens

Op grond van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (art. 12a) kan nu aan studenten die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, max. 6 jaar onderwijs in Nederland hebben gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is extra examentijd worden toegekend bij centrale examens Nederlands en rekenen.

Toekomstig beleid: Vrijstelling op basis van een behaald staatsexamen NT2

Toekomstgericht komt er een mogelijkheid voor studenten die korter dan 6 jaar onderwijs hebben gehad in Nederland, om op basis van een behaald staatsexamen NT2 vrijstelling te krijgen voor het generieke examen Nederlands in het mbo.

Extra onderwijstijd voor taal

Niveau 2 opleidingen kunnen gebruik maken van een remediërend keuzedeel voor Nederlands. Hiermee kan extra opleidingstijd worden besteed aan de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Je kunt hiervoor gebruik maken van het keuzedeel [toewerken naar 2F](#).

Zie ook [Spiekbriefje – Keuzedelen voor remediëring - Onderwijs en examinering](#).

Mogelijkheden binnen eigen (taal)beleid van de school

De meeste scholen besteden binnen het eigen (taal)beleid aandacht aan studenten met een NT2 achtergrond. Hierbij kun je denken aan:

- Extra taallessen of taalondersteuning aan studenten door docenten met NT2 expertise bijvoorbeeld vanuit de afdelingen educatie en inburgering of bijvoorbeeld een ISK in de buurt.
- Extra ondersteuning aan docenten die werken met studenten met een NT2 achtergrond door NT2 experts, scholing, handreikingen [lowan-itta intern NT2 voor docenten](#).
- Gebruik maken van specifieke leermiddelen. Er zijn goede voorbeelden van Burgerschap voor anderstaligen waar taal en de samenleving geïntegreerd worden.
- Werken met vrijwilligers die studenten met een NT2 achtergrond helpen.
- Koppelen van Nederlandstalige studenten (mbo of hbo) aan studenten met een NT2-achtergrond, bijvoorbeeld in het kader van burgerschap, bepaalde opleidingen of een keuzedeel [Details \(s-bb.nl\)](#).
- Op individueel niveau verlengen van de opleidingsduur Jongeren die het opleidingsniveau wel aankunnen maar extra tijd nodig hebben kunnen langer over hun opleiding doen. Dit geldt ook voor jongeren met een NT2-achtergrond. Wanneer de jongere de beroepsinhoud al goed beheerst, maar nog onvoldoende algemeen taalniveau heeft, kan het bij verlenging interessant zijn om over te stappen van een BOL naar een BBL opleiding. Hierdoor ontstaat extra tijd voor het ontwikkelen van de taal en kan tegelijk gestart worden met betaald werk.

Zie ook: [Handreiking-taalbeleid-mbo.pdf \(taalenrekenenmbo.nl\)](#)

Benutten beroepsgerichte taaltaken

Elk beroep kent beroepsgerichte taaltaken. Denk aan het lezen van instructies, het voeren van klantgesprekken, het aansturen van medewerkers en het rapporteren van bepaalde werkzaamheden ect. Juist deze beroepsgerichte taaltaken kunnen voor studenten heel motiverend zijn en lenen zich heel goed om de taal verder te ontwikkelen. Bij de introductie van de nieuwe kwalificatiedossiers zijn er instrumenten ontwikkeld om in gesprek te gaan over de verbinding tussen de de lessen Nederlands en/of NT2 met het beroepsgerichte onderwijs.

[Quickscan – Beroepscontext voor generieke vaardigheden benutten - Taal en Rekenen MBO](#)

[Taalspel – Generieke eisen koppelen aan de beroepscontext - Taal en Rekenen MBO](#)

Financieringsmogelijkheden extra taalonderwijs

Er is geen structurele specifieke extra financiering voor de begeleiding van NT2-studenten in het mbo. Wel zien we dat bestaande financieringsmogelijkheden worden ingezet voor de doelgroep. Hierbij kun je denken aan de volgende mogelijkheden.

- Subsidie vanuit de gemeente: dit kan financiering vanuit de WEB-gelden zijn of bijvoorbeeld vanuit participatie of re-integratiemiddelen. Of deze mogelijkheid er is, is sterk afhankelijk van het gemeentelijk beleid. Het gaat hier altijd om extra les/begeleiding boven op het reguliere onderwijs.
- Inzet vanuit kwaliteitsmiddelen: scholen kunnen vanuit hun kwaliteitsmiddelen inzetten op de doelgroep laaggeletterden, waaronder studenten met een NT2 achtergrond.
- Inzet vanuit vsv-beleid: onvoldoende taalniveau kan een reden zijn om onvoldoende mee te komen in de opleiding. Scholen kunnen er daarom voor kiezen om extra taalondersteuning mee te nemen als onderdeel van het vsv-beleid.
- Inzet NPO-middelen: juist jongeren met een NT2 achtergrond hebben door de sluiting van de scholen minder mogelijkheden gehad om hun taalniveau te onderhouden en ontwikkelen. Daarom is dit een doelgroep waarvoor het relevant kan zijn om de NPO-middelen in te zetten. Deze middelen zijn wel zeer tijdelijk.